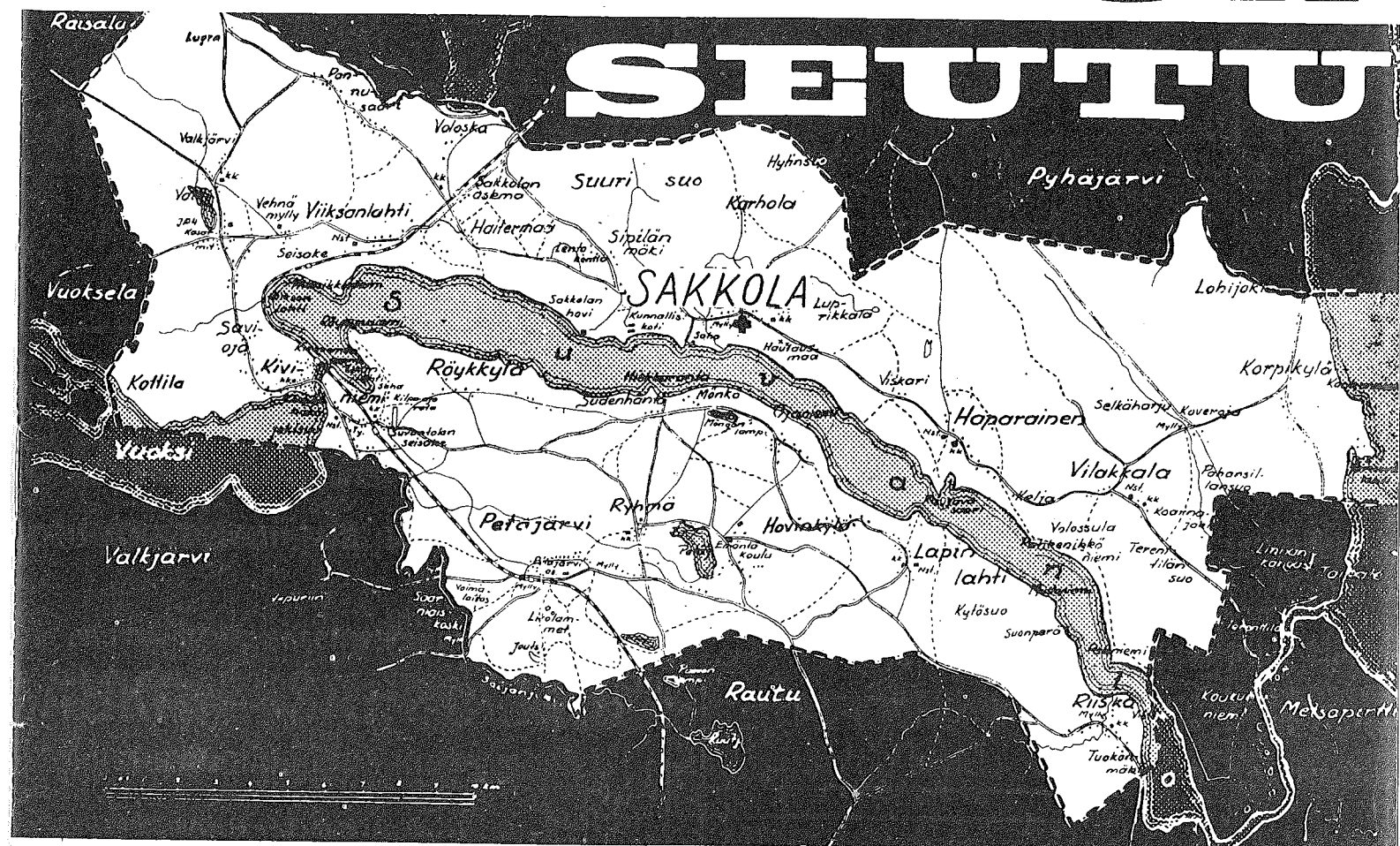
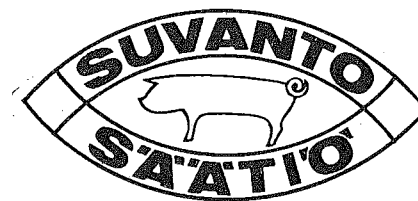

SUVANNON

SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 4 1988

KESÄKUU

SAIMAA I seilasi viimeisenä laivana Suvannolla.

Kevät

Päivät valkenevat hymyilevät,
aamuruskon värein punertavin.
Taasen koittanut on uusi kevät
uusin lupauksin, tuomisin.

Hangen pinta silmiin häikäistyviin,
Valovirran voimakkaana tuo.
Ihmisaistit kyvyin rajoittuvin
ei voi ottaa, mitä luonto suo.

Kaihon kultasiipi sinne kantaa
missä uurtuu uoma Suvannon.
Vaikka kauan kuljin maistarantaa,
siellä sydämeni sisin on!

Jäiden lähtö, kotijärven suveen,
elän yhä, sinne retken teen:
Muistoissani aallon vapautuneen,
näen leikkiin käyneen siniseen.

Paljon sitä, jota joskus haimme
käsistämme valahtanut on.
Kevään uuden tänään vielä saimme,
kirkkauden, lämmön auringon.

Elsa Tuokko

Kevätlaulu

Jo kevättä ilmassa on!
Talitintti sen minulle kertoi.
Titityyt se puussa lauleli
ja sen äänessä oli soinnukkuus.
Niinkuin se minulle sanonut ois:
"Laula sinäkin laulu kevääälle!
Laula kiitoslaulu uus!"

"Kiitä valosta, lämmöstä auringon,
kiitä hangista haihtuvista.
Katso kuinka koivut punertuu,
kun ne silmuja kasvattaa.
Niiden oksilla linnut ne laulaa."

On tuuli lauhkean lämpöinen,
kun se keväästä kertoilee.
Ei muistella talven kylmyyttä.
Nyt on tullut jo kevään aika!

Taimi Finni

Airi-vauva ja äiti kesällä 1935 Kiviniemen kotipellolla.

Äidin ilo

Oi äidin iloa
kun saa leikkiä vauvansa kanssa!
Koko elämän ne hetket
säilyvät muistoissansa.
Aina parhaina!
Pai, pai paitaressut!
Niitä aika ei himmennä.
Vuosien mennen kirkastuvat
yhä ja äidille iloa tuovat
kun kaukana maailmalla
elämänsä elävät
isoksi kasvaneet vauvat.
Äidille sittenkin vielä
pai, pai paitaressut!

Klaudia

Juhan- nuksena

Juhannuspuvun hienon
lahjaksi luonto sai.
Tuoksua ruusun vienon
väreilee sunnuntai.

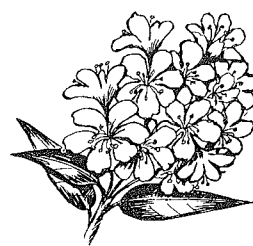
Nöyränä elämälle
valkea ruusu on
painunut taakan alle
valkean kukinnon

Tuossa ädrellä tuvan
unikko itämaan,
juhannusyönä luvan
lunasti kukintaan.

Niinkuin riemua täyttä,
kukkien puna on.
Astia unikon täynnä
viiniä auringon.

Sieluni humaltuva
lumossa kesän käy.
— Tänään ei syksyn kuva
elämän ruutuun näy.

Elsa Tuokko

- Passikuvat heti — otamme myös valokopiot
- Nopea filminkehityspalvelu, jopa tunnissa
- Laaja tarvevalikoima: Kamerat, projektorit, filmit, kehykset
- Valokuvaaja tilattavissa eri tilaisuuksiin, studiokuvauksia

Lempäälän Kuva ja Tarvike
om. Tapio Kuisma, Sirvalahti P. 751 659

Suvanto-Säätiö

Suvanto-Säätiön valtuuskunnan sääntömääräisessä vuosikokouksessa valittiin valtuuskunnan puheenjohtajaksi 1988 Eero Kurikka Huittisista, varapuheenjohtajaksi Uno Pulakka Ruovedeltä. Muut valtuuskunnan jäsenet ovat: Helmi Uosukainen Nokialta, Esko Kallonen ja Aaro Viskari Lempäälästä, Toivo Ukkonen Punkalaitumelta, Pertti Lopenen Pirkkalasta, Martti Karonen Tampereelta, Usko Koiranen Valkeakoskelta, Sampa Viskari Orivedeltä, Pentti Pärssinen Juupajoelta ja Yrjö Raaska Vesilahdelta.

Vuosi 1987 oli Suvanto-Säätiön 40-toimintavuosi, jota vaatimattomasti muistettiin Tampereella pidettyjen Sakkola-juhlien yhteydessä. Vuosi oli kuitenkin vilkkaan toiminnan vuosi. Merkittävin saavutus oli Sakkolan historian toisen uusitun painoksen valmistuminen, josta oli aiheutunut melkoinen työmäärä ja kustannukset. Toinen merkittävä asia oli parivuotisen neuvottelun tuloksena saatu maakauppa Lempäälän kunnan kanssa. Säätiö myi Moisio-

joen varressa olevan peltomaan Lempäälän kunnalle 300.000 mk kauppahinnasta. Tilan pinta-ala oli n. 2,7 ha.

Saatiin sopimus Lempäälän Osuuspankin kanssa varasto-arkistotilan vuokraamisesta pankin kiinteistöstä ja näin saatiin kirjavarastolle ja arkistolle kaivatut sijoitustilat.

Kesällä 1987 tehtiin retki Kesälahteen, jossa osallistuttiin Villalan kyläkirkossa pidettyyn jumalanpalvelukseen. Villalan kyläkirkkoon on sijoitettu Sakkolan kirkon alttaritaulu.

Valtuuskunta on kokoontunut keran. Hallitus pitänyt neljä kokousta sekä historiatoimikunta kokoontunut useita kertoja. Lisäksi neuvotteluja puheenjohtajiston kesken pääosin maakauppaan, tilojen vuokraukseen ja juokseviin asioihin liittyviä.

Hallitus on tehnyt Neuvostoliiton lähetystöön anomuksen matkaluvan saamiseksi Sakkolaan kesällä 1988. Esitys tehtiin Sampa Viskarin aloitteesta.

Suvannon Seutu on ilmestynyt edellisvuosien tapaan, päätoimittaja-

na edelleen Viljo Purontaa. Lehden tilaushinta on v. 1988 50 mk vuosikerta.

Säätiön hallitus ei ollut erovuorossa ja siihen kuuluvat: pj Yrjö Raaska Vesilahdelta, varapuheenjohtaja Esko Kallonen Lempäälästä sekä jäsenet Eino Vanhanen Orivedeltä (varalla Sampa Viskari), Eino Koiranen Lempäälästä (varalla Anneli Kuisma), sekä Esteri Lopenen Lempäälästä (varalla Elli Pulakka).

Tilintarkastajiksi valittiin edelleen Meri Männikkö Viialasta, Terttu Nahkola Orivedeltä ja Kauko Virolainen Vesilahdelta.

Karjalan Liiton ja Karjalaisten Heimotalo Oy:n kokouksiin säätiön edustajaksi valittiin Yrjö Raaska.

Sakkola-juhla järjestetään säätiön toimesta Tampereella

elokuun ensimmäisenä sunnuntaina. Juhlapaikkana on Tampereen Kauppaoppilaitos. Sakkolan sotainvalidikerho järjestää iltajuhlan lauantaina samassa paikassa. Juhlan ohjelma on vielä avoin. — Y R

Lapsuuskesät mummolassa II

Se toinen kaikkein mieliinpainuvin asia noilta kesiltä oli uiminen. Opin uimaan 7-vuotiaana (sitä ennen oli kyllä jo puljattu vedessä aika lailla). Mutta kun uimaan opin, niin alkoi varsinainen hylkeily. Oli vesi kylmää tai lämmintä, vietin siinä aikaa tuntitolkulla. Ilmeisesti siitä johtuen harrastan tänä päivänäkin aktiivisesti uintia kuntourheilumielessä. En myöskään tuon jälkeen ole koskaan osannut pelätä veneessä. Kun katiskoille lähtiessä äijä kehotteli varovaisuuteen, ihmettelin miksi? Jos puhtaan veteen, sen kuin uin maihin,

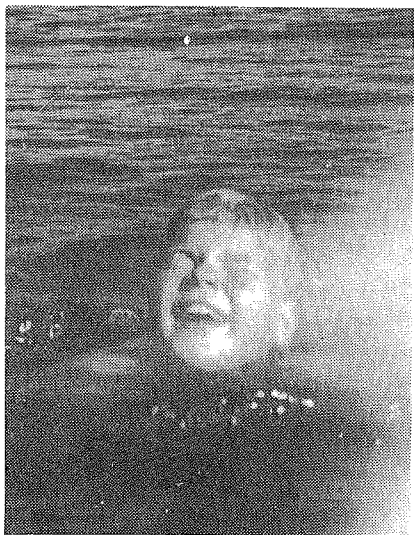
ajattelin.

Uimisen kohdalla oli eräs säännöllinen seremonia. Kun Hopealinjan vesibussin ääni alkoi kuulua, silloin rynnättiin rantaan, juostessa heitettiin vaatteet pois ja sitten veteen uimaan vesibussin laineille. Tämä seremonia korostui aina kun serkkupojat Pekka ja Matti (Usko Koirasen pojat) olivat käymässä mummolassa. Joskus kun tuuli kävi epäedullisesta suunnasta oli päästä yllättämään. Silloin juostiin mäkeä alas kirjaimellisesti pää kolmantena jalkana! "Sin hyö toas männit pulajamoa" totesi

mummo.

Serkkupoikien kanssa tuli tietysti leikittyä kaikenlaista. Pekka, lähes samanikäinen kanssani, oli luonnollisesti enemmän seuranani. Potkimme palloa, kiipeilimme puissa (se oli meillä oikein erikoisharrastus), ongimme tietysti ja teimme ritsoja.

Onkireissuilla tapahtui aina pientä hauskaa. Pekka-serkku tuntui olevan se huono-onninen niillä matkoilla. Ensinnäkin hänen osakseen yleensä tuli matopurkin kanto, koska Martin sanojen mukaan "se ei kuitenkaan saa kalaa". Sen lisäksi Pekka

onnistui jollain ihmeen konstilla yleensä keskimäärin kaksi kertaa onkimatkaa kohden saamaan ongensiiman lähimmän lepän latvaan. Tuo leppä oli aina juuri niin korkea ettei koukkua ylettynyt ottamaan alas, ja taas niin hento tai oksaton ettei sinne voinut kiivetä. Siinä Pekka sitten ähki ja repi siimaansa sillä aikaa kun me toiset kiskoimme järvestä kalaa kuiville. Edelleen jos menimme ongelle ns. pyykkirantaan eli äijän veljen Aapron rantaan, jouduimme ylitämään kolme piikkilanka-aitaa. Yläolevan huomioonottaen on itses-

tään selvää, että juuri Pekka repi niissä housunsa.

Mitä mainittuihin ritsoihin tulee, on käsittämätön ihme, ettemme saaneet niillä varsinaista vahinkoa aikaan. Siis ikkunoille tai ihmisille. Itsellemme kylläkin. Nimittäin oli selvää, että Helvi, enoni vaimo, oli lumenut meille madonluvat ritsojen käytöstä. Eräänä kauniina päivänä (joka ei sitten muodostunutkaan kauniiksi) olimme Pekan kanssa kiivenneet pihan vierellä olevaan kuuseen. Se oli muuten paikka jossa vietimme suuren osan ajastamme. Helvi-täti tuli tuvasta ja kulki ämpäri kädessä kaivolle. Pekka onneton ajatteli olevansa hupaisa ja ampui ritsallaan pienen kiven maahan keskelle pihaa (viisitoista metriä Helvi-tädin taakse). Kiven maahan napsahduksesta ehti kulua kolmasosasekunti kun täti käytti kuuluvan puheenvuoron jossa oli runsaasti perinteistä kasvatusopillista ainesta ja jonka seurauksena me pojat olimme ilman ritsoja huomattavan ajan.

Näihin leikkeihin liittyivät merkittävänä viihteellisenä tekijänä mummon piparkakut. Nehän olivat sellaisia kuin pitikin; toisin sanoen läpi-

mitta oli toistakymmentä senttiä, paksuutta pari senttiä, eikä siirappia ollut säästely. Niitä pipareita me pojat latasimme taskut täyteen ja menimme saunan taakse isolle kivellet syömään. Ja kun taskut tyhjenivät käytiin hakemassa täydennystä verannalla olevasta suuresta lasipurkista.

Jatkuu

Surunvoittoisia muistelmia Kiviniemestä

Kaikki tämän lehden lukijat tuntevat Klaudia Pelkisen kirjoituksista lehden palstoilla. Monet tietävät hänen äitinsä ja isänsä surullisen kohtalonkin, joka tapahtuma on vaivannut häntä painajaisena koko elämänsä ajan.

Olen lähettänyt hänelle kuvia Kiviniemestä ja hänen entisen kodin paikasta, missä kasvaa isoja mäntyjä nykyisin.

Hän on kirjeissään kysynyt minulta, että eikö äitini ole mitään kertonut sen tapahtuman hetkistä, kun he löysivät hänen vanhempansa kuolleina. Kirjoitin hänelle, että kyllä he kertoivat ja muistankin kerrontansa vielä. Kerroin, että mieleni tekisi kir-

joittamaan kuulemaani Suvannon Seutuun, että voinko sen tehdä ja hän antoi luvan. On tapahtumista niin pitkä aika, että ei sen pitäisi vaikuttaa kovin paljon ihmisten keskeiseen kanssakäymiseen.

Klaudian vanhemmat ovat varakaita ja heillä oli kauppalike Kiviniemessä. Klaudia kävi yhteiskoulua Käksälässä. Heillä oli palvelija, joka oli lähtenyt lomalle syksyllä pyhäinmiestenpäivän aikaan. He olivat pyytäneet meidän äitiä siksi aikaa tuuraamaan palvelijaansa.

Sinä aamuna Martta-siskoni läksi äidin mukaan, hänen piti tuoda maitoa kotiin, kun toiset lapset lähtivät kouluun ja saivat näin evästä. Sillä

siihen aikaan piti ottaa maitopullo ja voileivät kouluun mukaan.

Kun he tulivat aamuhämärässä, niin äitini ihmetteli, että miten täällä ulko-ovi on raollaan, vaikkei ole valoja? He menivät eteiseen ja siinä oli verijalkia, mutta hän luuli sen olevan jotain muuta nestettä. Hän sanoikin Martalle: — Mitä emäntä on illalla vielä tehnyt, kun on vettä läykytellyt? Minähän tein kaikki työt valmiiksi, ennen kuin läksin kotiin. Sitten he menivät välieteiseen, siellä oli emäntä lattialla isännän tossut jalassa. Äitini rupesi jalasta nykimään ja sanoi: — Mikä isännälle on tullut kun on noin kaatunut? Silloin huomasi ja tunsikin, että hän olikin kuollut!

He tietysti säikähtivät kovasti ja läksivät etsimään naapurista apua ja valoa, että mitä täällä oikein on tapahtunut?

Tulivat naapureitten kanssa ja valot mukana, niin näkivät, että siinä olikin emäntä murhattuna, eikä isäntä.

Sitten ei laskettu ketään sisään ennen kuin poliisit tulivat paikalle.

Lehmät ääntelivät navetassa, niin poliisit sanoivat äidilleni: — Mene sinä antamaan lehmille heiniä ja lypsämään!

Kun hän meni navettaan niin siellä ei ollut hevosta ja isäntä oli murhattu sinne hevosta juottaissaan illalla!

Äitini rupesi huutamaan kauhuissaan: — Tulkaa tänne! Täällä on isäntä murhattuna!

Voitte kuvitella niitä kauhun hetkiä, mitä äiti ja Martta tunsivat kun löysivät heidät molemmat kuolleina.

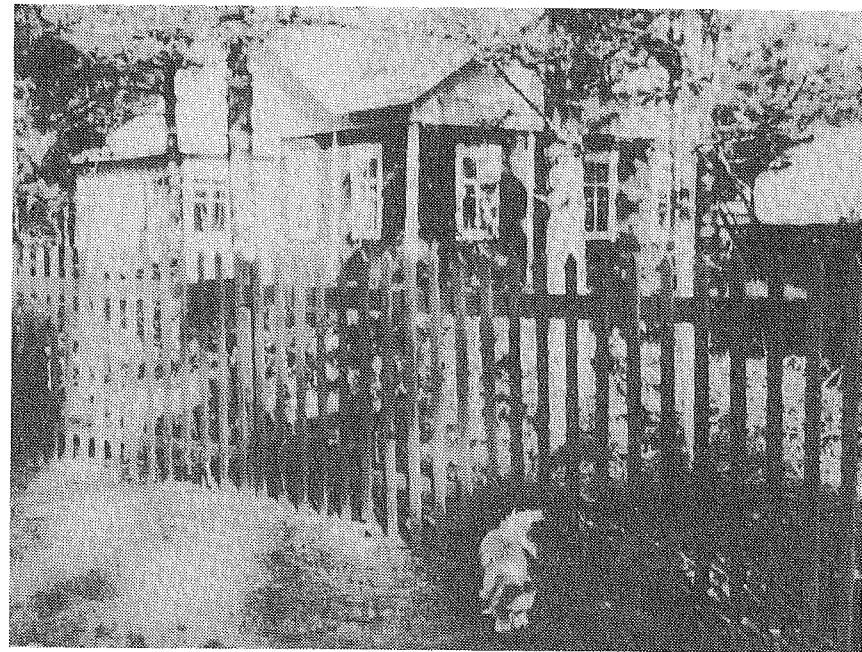
Sitten vielä virkavalta kävi syyttämään äitiäni, että hän on ollut samassa porukassa! Murhaajan mukana, kun olimme köyhiä! Tämä murhaaja meni karkuun sen varastamansa hevosen kanssa ja kahden viikon päästä saivat hänet kiinni.

Isäntä oli sanonut äidille: — Mene sinä nyt vaan lapsiesi luo, kyllä minä käyn illalla hevosen juottamassa. Ja se oli viimeinen juottaminen.

Isäntä oli ollut kaikkein helpoin uhri. Sitten hän päätteli, että emäntä tulee huutamaan rapuilta: — Missä sinä niin kauan viivyt? Murhaaja vastasi ehkä: Kyllä minä tulen. Emäntä yritti paeta sisälle, mutta sai ensimmäisessä eteisessä iskun ja toisessa eteisessä lopullisen kohtalonsa.

Se koira oli kuulemma kaikkein vaikein lopettaa. Näin tämä murhaaja itse kertoi käreillä.

Oli kai tullut sääli kun käreilläkin tuomari oli kaikella tavalla koittanut äitiäni saada syylliseksi, niin murhaaja oli sanonut, että tässä naisessa ei ole mitään syytä, vaan hänkin olisi kuollut jos olisi sinne jäänyt yöksi. Siihen aikaan ei pidetty verhoja ikkunoissa, niin hän oli ikkunas-

Klaudia Pelkisen koti Kiviniemessä.

ta seurannut mitä sisällä tapahtui ja kuullutkin, että isäntä menee illalla hevosta juottamaan.

Olikohan Laulajaisen Matti vai kuka toinen naapuri, joka tuli illalla heille soittamaan ja äitini oli vielä iltaan laittanut pöytään ja lähtenyt tämän naapurin kanssa samaa matkaa pois. Eivätkä tienneet sitäkään, että murhamies vaanii nurkan takana!

Tämä mies oli käynyt heidän kaupassa ja ostanut kilon keksiä juuri sinä päivänä. Tämä mies oli ihmetellyt naapurin naisia kun olivat olleet kaupassa samaan aikaan. Miehellä oli puku päällä jossa olivat 10 senttiä liian lyhkäiset hihat.

Nämä naapurin naiset olivat vielä puhuneet kaupassa, että teillä on nyt

palvelijakin lomalla ja olette ihan kaksistaan.

Tämä mies oli salaa ottanut punnoksen heidän kaupasta, millä sitten teki nämä murhat!

Näin sitä silloin luulivat, että se teko oli ihan sattuma, kun karkumatkalla metsissä liikkui ja tähän kauppaan osui, ja kun vielä kuuli siinä, että he ovat kaksistaan ja luuli heillä olevan paljon rahaa...

Eikös tämä Killström ollut jo monta pariskuntaa tätä ennen murhannut?

Eikös tämä murhaaja tullut mielenvikaiseksi vankilassa ja kuollut sinne?

Näin minä muistan ihmisten puhuneen.

Esteri Lopenen os Räikkönen

**PÄRSSISEN
KONEPAJA**

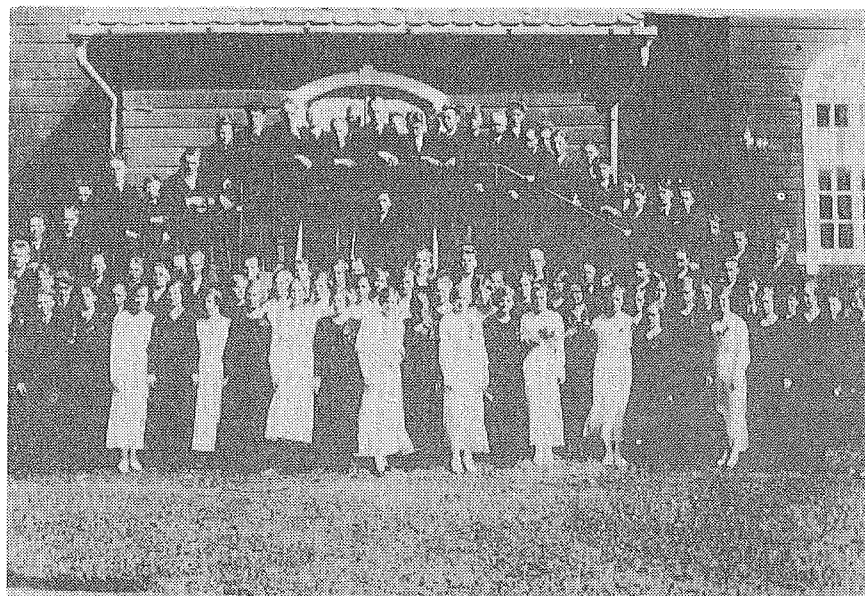
35500 KORKEAKOSKI, PUH. (935) 812 04

Toimivia metalliovia, ym. rakenteita
Alumiinisia ovia ja ikkunoita
Koristetaontaa, lähetyskynntelikköjä

Kolme kesää peräkkäin II

Kun "neekerit" olivat vielä tunkeutuneet suuhun mäntysuovasta, kiniinistä ym moskasta valmistetun pillerin, ja varmistaneet sen perille menon niin tuli pesullemenon aika. Ja pestävää riitti. Minulla oli tukkakin ter- van vallassa. Kun juoksin mäntysuo- vasta liukasta kantta pitkin pesulle,

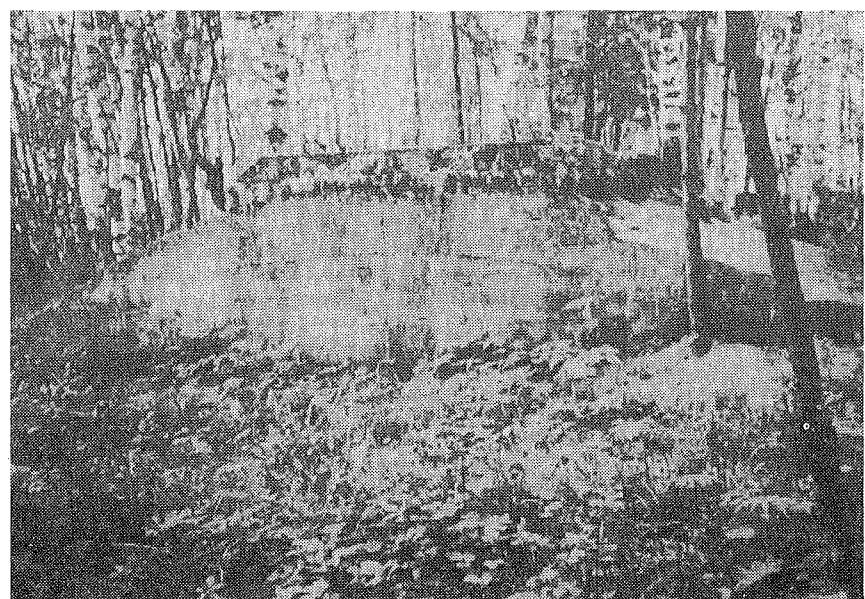
liukastuin ja löin leukani kanteen. Siitä on vieläkin tervasta musta jälki leuassa. Laivan vauhti oli välillä ai- van olematon. Piti keksiä ajankulua. Kilpikonnat viettivät aikaansa nuk- kumalla autuaasti veden pinnalla. Päätettiin laskea laivavene vesille ja käydä häiritsemässä konnien unta.

Rippikoululaiset yhteisessä valokuvassa, silloisten Sakkolan seurakunnan päi- menten kirkkoherra Juho Silvennoisen ja kappalaisen Arvo Liesmaan, sekä laulunopettaja Antti Kuisman kanssa Sakkolan kirkon pääovella Helators- taina huhtikuun 29. päivänä 1934.

Toinen valokuva on samasta paikasta kesäkuun 6. päivänä 1986. Kirkon rau- niot kasvavat sankkaa metsää ja pääportaot ovat rapautuneet.

— Valokuvat Martti Karosen.

Saimme haavitukseksi niitä 32 kappalet- ta ja toimme hivakan laivaan. Jäl- keenpäin kyllä joku luki kirjoista et- tei tämä laji ollut syömäkelpoista, mutta nehän oli jo syöty! Skanssissa oli kuumuuden takia usein tuskallista nukkua. Piti keksiä jos jonkinlai- sia keinoja ulkona nukkumiseen, kunhan piti varansa kun koiravahdin jälkeen aamuvahti "spuulasi" kan- nen, ja siinä joskus ohimennen kan- nen alla nukkujankin.

RIO DE JANEIRO, Brasilia

Tropiikin yö on sysimusta. Veteen heitetty koksinkappale (koksia käy- tettiin keittiössä) aiheuttaa säkenöi- vän fosforien hehkun. Ruori- ja mer- kinantoaliupseerikurssi käyttää koi- ravahdissa aikansa harjoittelemalla morse-merkkejä. Pimeää taivasta vasten erottuu taivaanrannalla sil- mänkantamattomiin ulottuva valo- juova. Kaukana näkyy lähestyvän lai- van kulkuvalot. Laivojen kesken vaihdetaan asianmukaiset tervehdyk- set. "Otetaan tuon laivan lähettämä viesti harjoituksen vuoksi", sanoo kurssinjohtaja ja hämmästys on mel- koinen kun morsemerkein saatu vies- ti kuuluu: "Hyvää joulua ja tervetu- loa satamaan!" Suomalainen Bore X sieltä oli lähdössä merelle.

Tropiikin yö haihtuu yhtä nopeas- ti kuin on alkanutkin, aamuvaihai- sella purjehtii Joutsen Sokeritoppa- vuoren sivuitse Rio de Janeiron sa- tamaan, ei tosin ihan vielä, sillä joi- denkin järjestelyjen vuoksi olemme vähän aikaa ankkurissa.

Sitten Joutsenelle järjestetään kun- niapaikka Rion pääkadun Avenia Rio Brancon varrelle. Joutsen on to- della näky kun se puhtaanvalkoisena ilmestyi riolaisten ihailtavaksi. Sano- malehdet kirjoittivat toinen toistaan ylistävämpiä lausuntoja "Pohjolan vaaleista helleeneistä, jotka saapuivat katse horisonttien kirkastamana".

Vierailu sattui parhaaseen karne- vaaliaikaan ja kyllä Joutsenen pojil- la oli vientiä. Laivalla vieraili myös presidentti ja ulkoministeri. Presiden- tille järjestettiin erikoinen vastaanot- to. Asetuimme riviin reelingille seiso- maan ja presidentin noustessa lai- vaan me, vieden käden lakin sivulle, kiljuimme: "Eläköön herra Brasilian presidentti!" Tämä toistettiin neljä kertaa! Presidentti Vargas näytti hui- kan hämilliseltä, mutta lähti sitten Konkolan ohjaamana päällikön sa- lonkia kohti.

Vierailu sattui vuodenvaihteeseen ja karnevaaliaikaan ja riolaiset olivat aivan hullaantuneita. Vierailukutsu- ja sateli. Jalkapallo-ottelu, kasvit. puutarha, Kristuspatas Corcovaol- la, Copacapanan kuulu uimaran- ta... Päivät kuluivat kuin lentäen ja oli aika jättä jäähyväiset sankalle saattojoukolle. Torviseitsikon puhah- tellessa haikeita 30-luvun säveliään oli Joutsen, eli "Snowen Jannzen", niinkuin paikallinen sanomalehti kir- joitti, valmis nostamaan ankkurinsa.

Suomen laivaston sotalippua oli ensi kertaa käyty näyttämässä Etelä- Amerikan mantereella.

MONTEVIDEO, Uruguay

Vaikutelma kaupungista oli seka- va. Tuntui, kuin kaupunki olisi elä- nyt arpajaisista. Niitä oli kaikkialla. Joutsenelta oli järjestetty kunnia- käynti sankarihaudalla. Upseerien seistessä kunniantekoasennossa juoksentelivat pikkupojat ympärillä ja sormeilivat kunniamerkkejä! Kau- punki teki Rion jälkeen räikeän ja epäsiistin vaikutuksen.

Täällä koin elämäni ukonilman. Jos milloin tulee vettä kaatamalla, niin nyt tuli!

Täällä myös mukiloitiin hengiltä parimetrinen hai, jolle oli heitetty syötiksi suolasilakkapaketti. Messi- kalle oli viemässä suolasilakoita mes- siin, kun joku huusi, että haita on lai- van sivulla. Kun siihen hätään ei pa- rempaa syöttä ollut saatavilla, työn- nettiin haikoukkuun silakkapaketti, johon hai heti ampaisi. Kun sitten

kapselispaakeilla käsiteltiin haita, ok- sensi se sisuksistaan — suolasilakan Hain läheisyyteen menemistä on syytä varoa, kun se raivokkaasti hui- too pyrstöllään. Sen iho on kuin san- tapaperi ja jos mihin osuu niin kyllä nahka lähtee.

BUENOS AIRES (Hyvät tuulet)

Tulo Buenos Airesiin oli juhlava. Laiturit, sinivalkoisin värein koristel- tuna, olivat kansaa mustanaan. Kuk- kia, puheita, filmaamista. Kutsuja olutpanimoon, säilyketehtaaseen, klubeihin ja kiertoaajelulle. Kauppa- neuvos Heinonen, joka myy suoma- laista faneeria, uhrasi paljon aikaa ja rahaa vierailun onnistumiseksi. Hän kutsui meidät kotiinsa Villa Danaan shampanjajuhlaan ja kyllä siellä shampanja virtasi ja pulloit paukah- telivat. Poiskuljetus tapahtui onneksi busseilla, mikä olikin tarpeen, koska kintut tuntuivat ihmeen veteliltä. Ja avobusseista kaikui niin Emma kuin Arizonakin. Kauppaneuvos Heino- nen järjesti myös ikimuistettavan ret- ken pitkällä moottoriveneillä La Plata- jokea pitkin Tigre-nimiseen kaupun- kiin, missä saimme jälleen nauttia kestityksestä.

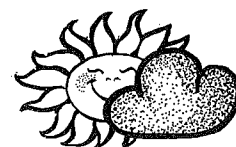
Täällä Buenos Airesissa otettiin sitten laivaan 30 elävää lammasta, jotka ajettiin laumassa laivaan. Ih- mettelen vaan, että miten se olisi on- nistunut nykyliikenteessä. Keulapa- kan alle rajattiin lampaille oma kar- sina ja tietysti rehua pitkää merimat- kaa varten. "Vahtipäälliköksi" lam- masvahtiin komennettiin matruusi Nyman, joka näin vapautettiin muusta laivapalvelusta. Lampaat oli- vat varsinkin matkan loppuvaihees- sa kovin nuhaisia kun ankkuriplyy- sistä puhalteli navakka tuuli niin me- renkäynti oli melkoinen.

Kun matka Buenos Airesista Län- si-Intiaan kesti 30 päivää, tiesi joka päivä yhden lampaan menoa. Ker- santti Hilska, joka muuten oli muka- na kaikilla Joutsenen matkoilla, sai tehtäväkseen huolehtia siitä, että

lampaan lihaa lammaskaalin keit- toon riitti. Hilskalle koitui myöhem- min tästä lammassurakasta melkoinen riesa: Hänen piti saada hommasta palkakseen lampaiden nahat, mutta kun ne kuumassa tropiikissa alkoivat haista, oli ne kiikutettava kiireen vilk- kaan kannelle tuulettumaan. Sieltä taas tropiikin sade ajoi ne takaisin ruumaan.

En muista kauanko Hilska tätä touhua kesti, mutta lopuksi ne kaik- ki nahat oli heitettävä mereen.

Jatkuu

Putkiliike P Nuora Ky

37560 KULJU

puh. 676 100

EDULLISESTI

- Kehystykset
- Taiteilijatarvikkeet
- Lahjatavarat
- Valokuvakehykset
- Kuvapalvelu
- Kamerate

Passikuvat HETI!

Ota osoitteeksi palveleva

KEHYS- JA LAHJAPISTE

T:mi Valio Rauhala

Puutarhakatu 23
TAMPERE

Puh. (931) 128 575

Kävimme pyhäkoulua

Lapsuusaikoja kun rupeaa muistelemaan, niin pyhäkoulu tulee heti mieleen. Pyhäkoulua käytiin jo ennen kansakoulua. Olihan kiertokoulukin ennen kansakoulua ja siellä opetettiin kirjaimet ja numerot kirjoittamaan rihvelitaululle. Pyhäkoulu kuului ohjelmaan pyhäisin. Ihan mielellämme me lapset pyhäkoulua kävimme joka pyhä.

Kun minä varsinaista pyhäkoulua kävin, niin silloin oli opettajina täti Emmi Leppänen ja Yrjänä Kiiski.

Muistolause sieltä aina annettiin, joka olisi pitänyt seuraavassa pyhäkoulussa muistaa. En kyllä muista nytäkään, että muistettiinko annettu läksylause vai ei...

Se on jäänyt pysyvästi mieleen, kun Yrjänä Kiiski piti aina loppuroukosen näillä sanoilla: "Jumala ole minulle armollinen hyvyytesi tähden. Pyyhi pois minun syntini suuren laupeutesi tähden." Rakastan tätä lausetta, tähän sisältyi paljon.

Oheinen valokuva on otettu Bertta Kiiskin kodin pihamaalla. Heillä oli useita omenapuita ja paljon marjapensaita. Isoja vanhoja koivuja kasvoi pihapiirissä ja niissä useita pesäpönttöjä linnuille. Keväällä lintujen viserrys oli mahtavaa.

Näin meni huoleton lapsuus koulun, leikin ja työteon merkeissä. Kesällä piti olla vanhempien matkassa heinäpellolla, viljan niitossakin heti kun sirppi kädessä pysyi. Perunan nostossa niitä poimimassa. Metsämarjojen kypsyttyä mummon matkassa marjassa. Pitkälläsiimalla pyydettiin Suvannosta kalaa. Sieniäkin piti syksyllä kerätä suolattavaksi asti. Mustaasientäkin syötiin paljon. Mustarousku on nykyään myrkyllinen, niin viisaat väittävät. Eihän sienissä välillä ollut olevinaan mitään ravintoakaan, mutta nykyisen tutkimuksen mukaan niissä on kaikenlaisia tarpeellisia hivenaineita...

Sienistä puheen ollen muistan kun

Tenkasessa oltiin perunannostossa ja syömässä, jolloin oli ruokana paistettuja sienä, niin Tenkasen Martti kysyi veljeltään Yrjöltä: — Sanoppas sinä Ykä, kun olet kouluja käynyt, että onko näissä sienissä mitään ravintoa? Yrjö valisti: — Ei mitään ravintoa, vain pelkkää mahan täyttöä.

Sellaista se oli lapsuus, jos ei työtä ollut kotona niin mielihyvin mentiin naapureitten pelloille töihin, kun pyytivät. Me Anna-siskon kanssa ollaan oltu monen talon perunapellolla perunannostossa ja kaikissa muisakakin peltotöissä. Kerran keskellä yötä tuli Tenkasen Jussi-isäntä ja sanoi: — Nyt tarvitaan heinän kokoajia! Iso ukkospilvi on nousemassa ja heillä on paljon jo kuivaa heinää seipäillä.

Taas me Annan kanssa lähdettiin töihin. Latomiehinä oltiin. Aikuiset ihmiset viskelivät heiniä ladon perälle ja silloin tarvitsi ladossakin olla useampia ihmisiä, kun kahdella tai kolmella hevosella ajoivat heiniä pois

SAKKOLA-JUHLA

ELOKUUN 7. PÄIVÄNÄ

TAMPEREEN

KAUPPAOPPILAITOKSESSA!

Juhlien pitopaikka on muuttunut Lempäälästä Tampereelle.

Ohjelmasta tarkemmin myöhemmin.

HUOMATKAA MUUTTUNUT
JUHLAPAIKKA!

Riiskan pyhäkoululaisia ja seurakuntakoululaisia yhteisessä valokuvassa keväällä 1934. Silloiset pyhäkoulunopettajat Bertta Kiiski ja Helena Jääskeläinen.

seipäiltä latoon. Iso oli lato. Ajoivat hevosella latoon sisälle. Ja se oli sellainen huike, että en niin kiireistä heinäkorjuuta muuta muista. Kun viimeisiä heinäkuormia toivat niin vettä tuli jo taivaan täydeltä, ukkonen jyrisi ja salamat sinkoilivat. Silti iso lato tuli lähes täyteen kuivia heiniä.

Kyllä lapsena jo ennen rippikoulua kerkesi oppia monenlaista työtä, kaiken mitä maalaispaikoissa silloin teh-

tiin. Jopa riihen puinnissakin olimme mukana. Anna-siskon kanssa jouduttiin jo yksi ruisaho puimaan kahdestaan.

Käsityön teon alkeet äiti opetti jo nuorena. Neulomisen, virkkauksen, merkkauksen sekä kutomisen. Äitini oli käynyt jo 2 vuotta kansakoulua. Silloin ei ollut aikaa enempään koulunkäyntiin. Hän osasi neuvoa meille kankaanloimen pituuslaskennan.

Minä en kerinnyt käymään kangaskursseja. Kaikki myöhemmin tulleet opit on opittu "kantapään kautta". Kankaankudontakursseja oli Riiskassa joka talvi. Kurssien loputtua näytetyt ja päätösjuhlat. Sellaiseen tilaisuuteen kuului aina kurssikronikka. Helena Jääskeläinen kirjoitti kronikan. Hän taisi sanan käytön. Hän oli Aleksanteri Kuparisen sisko. Tyttönä ihmettelin, että mitenkö joku voi aina kirjoittaa ja kirjoittaa...? Olimme Kuparisen naapureita. Nyt sen ymmärtää. Kenellä on taitoa kirjoittamiseen, niin se kyllä ottaa ihmisen omakseen.

Terveiset Sinulle Toivo! Olet uut-
tera poika!

Veljeni Joukon kanssa siellä Tenkasen sokerijuurikaspellolla kun harvennettiin ja harattiin taimia, niin ei ollut työstä puutetta.

Se sokerijuurikkaan listiminen oli tarkkaa työtä silloin sillä kerta "littuulla" piti osata se vihreä osa jättää naatin mukaan.

Tenkasen talo antoi työtä monelle pieneläijälle, varsinkin kesällä.

Kevät ja kesä on taas tulossa. Joten hyvää kevättä ja kesää lukijoille!

Eila Leskinen

Takaisin, ei muualle

Painumme jälleen päin kevättä. On tuo mustarastaskin sen näköinen! Katso vaan, en minä tästä mihinkään karkaa, olen tässä "terjaillut" jo kaksitoista vuotta. Valo nostaa mielen, mutta ikä laskee. Kinttu vielä vie kun suunnan näyttää! Jälleen tapasin Tapiolassa Metsäpirtin tytön ja silloin tämän seudun asiat työnnettiin sivuun, sillä murteesta aina tuntee leimansa — ja hyvä merkki se onkin.

Seuratalolla kävimme kytäämässä seuraa, ja tulihan "apaja", jopa taiteella tasoitettu ja uutena uutta vuotta vastaanottamaan Raudun

harjoitustalolle. Kaikki ryntäsimme ulos ja niin mekin Karppasen Jussin kanssa, että nyt se tykki ampuu — ei mitään — mihin lie tukehtunut?

Jälleen sisälle jatkamaan pyydyksiä. Saksofonit lurittavat tummia sointujaan, joka varmasti rakastutti tytön ja pojan toisiinsa.

Mutta sitä tässä jahkailenkin, kun nuoruus jäi lyhyeksi ja jo oli pelko vanhaksi jäämiseksi?

Väliin tulee tunne kuin joku olisi heittänyt kylmää vettä korville ja osaisi sanoa "miks'et jatka nuoruutta?"

Kaulasta kiinni vaan silloin tällöin

ja voihan valojakin hiukan himmentää, niin naamatkin on entisen näköiset...

Onhan henki sama ja tavatkin, eikä selkäkään ole vielä pahemmin vääntyneet ja köyristelleet...

Olisin valmis lähtemään kotikylään vaikka huomenna, jos lupalap-
pu olisi varma. Katselisin kylääni ja tekisin havaintoja menneeseen. Joelle juoksisin ensin, jossa opettelini uimaan, kun pojat tyrkkäsivät ensin syvemmälle, ja pitkä paita oli pinnassa kiinni. (Ei tosin vielä "piikkaa".)

Ukko-rukka sanoi: — Et sieltä mitään löyvä? "Se on vale", sanoin "kukaan ei jokea selkäänsä pane! Kun näkee silloin, milloin näkee, niin aina on kuin ihminen kaksoiskapaleena edessä — ja nyt.

Sanoin Sakkola-juhlassa naapurin pojalle: Eihän mitään ole tapahtunut? Puna poskilta vain on lähtenyt omille teilleen. (On siirtynyt kai lapsiin?) Kun "kekkaroi" nuoruusajoissa niin kyllä tämä loppukin liukuu ja onhan apteekissa aina tablettivarasto.

Mitä tähän asiaan Suuri herra sanoo, se on toinen juttu. — Mutta jokainen ajattelee omilla aivoillaan, mitä on vanhemmiltaan perinyt.

Kuvassa on 25-vuotiaasta puhtia ja meininkiä.

Illan puolelle minäkin kallistun. Jos itken, naapurikin itkee. Kyllä se vaikuttaa.

Olen kai naurusuisena elämässä kuitannut enemmän? Mutta vanhat heilat tulevat unessa vielä kurkistelemaan, kun oma "nipistelijä" vetää syvää unta. Minä tällainen, toinen toisenlainen. Hei!

Saima

Muistojen ketju

Vesien välkettä ja taivaan sineä sain lapsena ihailla Suvannolla kun laine rantaan liplatteli.

Sanotaan, että kuka mitä vettä soutaa, hän sitä virttä laulaa. Niin minäkin. Onhan sieltä niin monet muistot tallessa.

Kerran kun oltiin äidin kanssa pyydyksiä kokemassa, niin minä jäin venettä lukitsemaan. Olin laittanut jo kalat koriin, ankeriaan pohjalle, kun ensin olin hakannut sen päätä veneen laita vasten. Äiti lähti kantamaan kalakoria kotiin, mutta hetken menetyään huusi: — Ankerias menee heinikossa! Heinät olivat aamukasteen kostuttamat ja ankerias eteni nopeasti kohti järveä.

Juoksin perästä. Otin käsin kiinni ja taas hakkasin päätä ja kyllä me tämä hyvä ruokakala kotiin kuljetettiin. Vaikka käärmeen näköinen kala tekikin vastarintaa...

Yllä on valokuva isästäni, hän on Konstantin Hartin Sakkolan Lapinlahdesta.

Oli suorittanut keskikoulututkinon ja käynyt musiikkikoulun Pietarissa. Nuorempana soittelikin haissa ja iltamissa. Hän oli monitoiminen mies, tunnettu metsästäjä, kalastaja ja suutari. Muistan kun meiltä paloi koti, niin isäni kutsui kyläläiset talkoihin. Toivat riittävästi rakennustarpeita.

Isä rakensi itse meille uuden kodin.

Muurasi uuninkin, vaikka kyläläiset varoittivat, että älä tee kun et ole ennen tehnyt. Tekemäsi uuni vetää kaikki kylän savutkin sisälle. Uunista tuli täysin käyttökelpoinen ja kuljetti savun ulkopuolelle!

— — —

Olemme eläneet paaston aikaa, pääsiäistä odotelleet. Siellä Sakkolan Lapinlahden hankia pitkin minäkin kuljin virpomassa naapureissa virpolauantaina ennen pääsiäistä.

Ne oli hauskoja lapsuuden hetkiä, joita kaihomielin muistelee. Sillä olemmehan iloista ja välitöntä Karjalan heimoa ja sitä ikäluokkaa, että surut muuttuvat iloksi ja velatkin saataviksi...

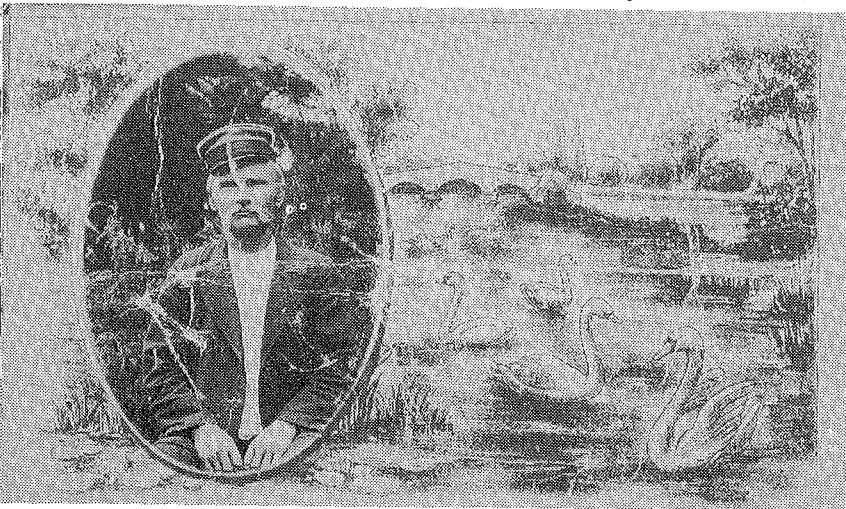
Siksi meidän tulisi palvella Jumalaa ilolla vapain sydämin. Oikea itsetunto varjelee myös itsesäliltä.

Tunnummehan suurta iloa ja turvallisuutta muistellessa kuinka Jumala on johtanut meitäkin karjalaisia kovien koettelemusten ja vaikeitten aikojen yli.

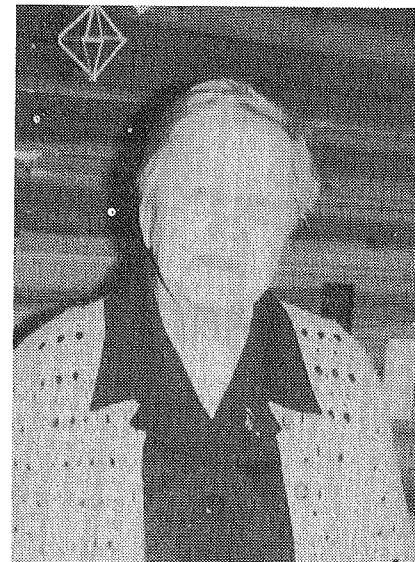
Kun muistelee nuoruuden aikoja, niin siitä on olevinaan hyvin lyhyt aika ja nyt on jo vanhuus käsissä. Minäkin odotan iäisyyskutsua, jolloin vaivat lakkaavat ja täydellisyys alkaa. Sillä Jumalaan turvaten ovat paremmat päivät edessäpäin.

Siunausten toivotuksin lähetän terveisiä entisille ystäville ja tutuille.

Jenny Ylikoski-Hartin

Vuosia täyttäneitä

85 VUOTTA täytti 18. 4. 1988 Emilia Pekkanen, o.s. Kiuru. Hän on syntynyt Sakkolan Keljassa. Viimeinen kotipaikka Sakkolassa oli Luprikkala. Nykyinen kotiseutu Tampereen Aitolahti Peuranta.

80 VUOTTA täytti 19. 5. 1988 Emma Emilia Kuuppo, o.s. Pekkanen, Mikkeliissä. Hän on syntynyt Sakkolan Riiskassa ja viimeinen kotikylä Sakkolassa oli Volossula.

75 VUOTTA täytti 15. 4. 1988 Sylvi Ilona Jääskeläinen, o.s. Rauvala, Pirkkalassa, entinen kotipaikka Sakkolan kk.

75 VUOTTA täytti 3. 5. 1988 Leo Paakeli Hämeenkyrössä. Kotoisin hän on Sakkolan Kaarnajoelta.

75 VUOTTA täytti 19. 5. 1988 Väinö Virolainen Nokian Joenpohjassa. Entinen kotikylä Sakkolan Petäjäjärvi.

70 VUOTTA täytti 22. 2. 1988 Tyyne Erkkeikki, o.s. Kurikka, Järvenpäässä. Syntymäkylänsä Sakkolan Petäjäjärvi.

70 VUOTTA täytti 26. 5. 1988 Erkki Lopenen Pirkkalassa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Luprikkala.

60 VUOTTA täytti 30. 5. 1988 Toini Loviisa Jääskeläinen, o.s. Koppanen, Haminassa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Luprikkala (seppä Aukusti Koppasen tytär).

50 VUOTTA täytti 11. 3. 1988 Yrjö Nuora, nykyinen asuinpaikka Karhula — Laajakoski. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjäjärven Nuorannäällä.

50 VUOTTA täytti 5. 6. 1988 Helka Marjatta Kurikka Pirkkalassa. Entinen kotikylänsä oli Sakkolan Luprikkala.

KUOLLEITA

Tyyne Katariina Paloviita, o.s. Naskali, syntyi 10. 9. 1903 Sakkolan Lapinlahdessa. Kuoli 7. 3. 1988 Huitisten terveyskeskuksen vuodeosastolla. Viimeinen kotipaikkansa oli Punkalaidun.

Siunattu Punkalaitumen kirkossa 19. 3. 1988 lähimpien omaisten ja ystävien läsnäollessa.

Paavo Mamiä syntyi 15. 6. 1906 Pietarissa, kuoli 18. 3. 1988 Lohjalla. Viimeinen kotikylä Karjalassa oli Sakkolan Kiviniemi.

Ruusa (Roosa) Helena Kuuppo, o.s. Viskari, syntyi Sakkolassa 26. 12. 1908, kuoli 4. 4. 1988 Orivedellä. Hä-

VEIKKO SOKURA
Erikois-
hammasteknikko
TAMPERE
Mäkipääkatu 39—41 II kerros
Puh. 556615

Suomi on saamassa oman kirjallisuustieteen ja estetiikan sanakirjan

Suomen Kulttuurirahasto on myöntänyt 30.000 mk:n apurahan toimittaja ja kääntäjä Martti Pulakalle em. kirjan toimittamista varten.

Martti Pulakka jatkaa edesmenneen prof. Aatos Ojalan työtä, jonka tutkimusassistenttina Pulakka toimi aineiston kokoamis- ja järjestelyvaiheessa.

Jyväskylän Yliopiston Kirjallisuustieteen laitos on antanut työskentelyä varten hyvät työtilat.

nen kotikylänsä Sakkolassa oli Vilakkala.

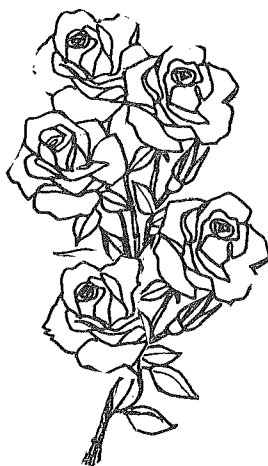
Uuno Repo syntyi 3. 11. 1912 Sakkolassa, kuoli 25. 3. 1988 TAYKS:ssa. Kotikylä Sakkolassa oli Vilakkala ja viimeinen kotipaikkansa Orivesi.

Siunaus toimitettu Oriveden kirkossa 15. 4. 1988 jonka jälkeen muistotilaisuus seurakuntakeskuksen salissa.

TIMANTTIHÄÄPÄIVÄ

ALMA JA IIVARI KUPARINEN TIMANTTIHÄÄPÄIVÄNÄÄN 4. 3. 1988 HINNERJOELLA. Viimeinen kotikylä Sakkolassa oli Petäjäjärvi.

Tämä valokuva oli varustettu tekstillä: Kihlapari Sakkolan kylässä v. 1927. Kuva yksityisomistuksessa, jäljennös Museovirasto. Näin Rautulaisten lehti.

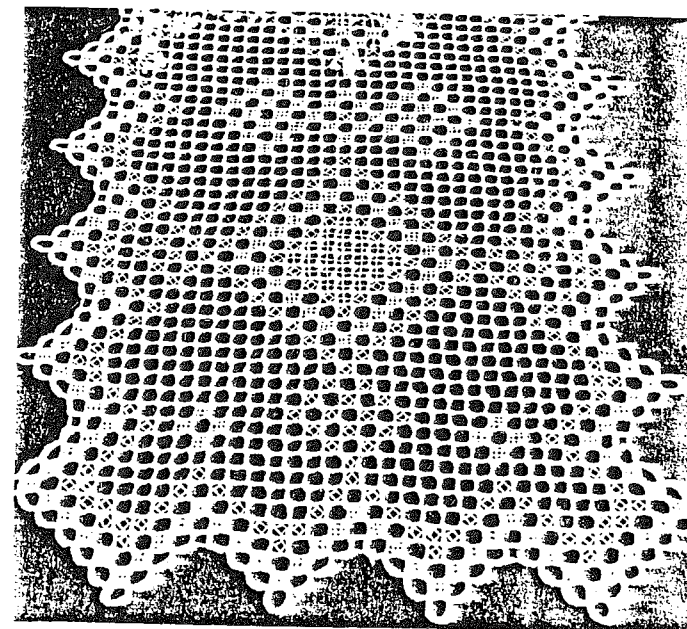
Kuvassa on hääpari Vilho Tuomi — Ida Virolainen Sakkolan Petäjäjärveltä. Ida oli meillä niinä vuosina palveluksessa ja tutustui Vilho Tuomeen, silloin vielä käytti sukunimeä Jänis, joka palveli vakinaisessa väessä paikkakunnalla. Menivät avioliittoon. Kohtalon tiensä kulki pulavuosina salateitse Neuvostoliittoon, luultavasti ylittivät rajan Suojärveltä, koska aviomies oli sieltä kotoisin. Idan isälle tuli kirjeitä, joista sensuuri oli pyyhkinnyt yhä enemmän pois, kunnes kirjeen tulo loppui kokonaan. Mikä on ollut heidän kohtalonsa, se lienee meille kaikille tuntematon.

Tässä on hääpari 1910-luvulta. Metsätyönjohtaja Juho Suikkanen ja vaimonsa Emilia, o.s. Paakkanen. Juhon esiintyminen oli melko rohkean rehvakasta koko elämänsä ajan. Emilian syntymäkotona oli Sakkolan Petäjäjärven Kosela. Heidän kotipaikkansa muuttui jatkuvasti, ennen talvisotaa oli kotipaikka Vpl Pyhäjärven Pyhäkylä ja viimeinen asuinpaikka Vammalan Roismala.

Hilja Rantanen o.s. Uosukainen on saanut tekijäpalkkion

Kotiteollisuus-lehden järjestämässä revinnäisyysliinan kilpailun yhteydessä. Ent. Kotikylä Sakkola Kiviniemi.

Siro pykäreunainen revinnäisyliina on Hilja Rantasen valmistama.

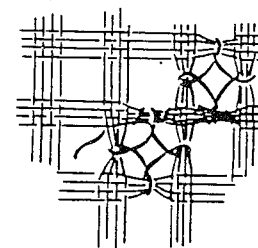
Revinnäinen:

Pura lankoja sekä kuteen että loimen suunnassa aina 3 ja jätä jäljelle 3. Liinan leveys on 37 ruutua ja korkeus 93 ruutua. Ompele kuvio side- ja paulapistoin, pohjaosuus on polvekepistoja. Reunojen pykät ompele pykä- tai napinläpipistoin.

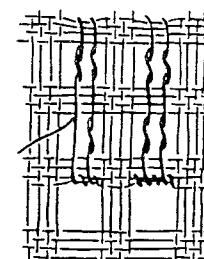
Pykäreunan valmistus

Varaa kangasta tarpeeksi myös pykäreunojen ulkopuolelle, jotta saat pingoitettua kankaan kehyyteen ompeluvaiheessa. Pura ristikkoo muutama ruutu yli varsinaisen reunakohtaan. Tarkista laskemalla, missä reuna kulkee ja merkkää langalla sen paikka. Aloita pohjustamalla pykien reunalangat kahdella tai useammalla luotospistolla. Tämän jälkeen päällystä reunalangat napinläpipistoin niin, että pistot tulevat tiukasti viereen. Kun tulet kulmaan, ompele napinläpipistot vinottain lankaristikon yli. Kun revinnäisesi on aivan valmis, leikkaa ylimääräinen kangas reunoilta pois niin, että pykien kulmiin jää pieni sänki.

Paulapisto

Sidepisto

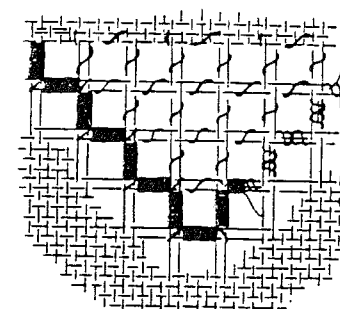
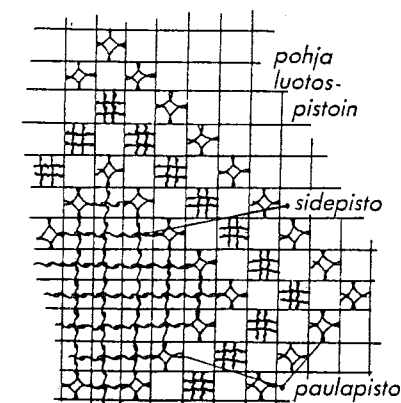
Koristelupistoihin käytetään tavallisesti samanväristä lankaa kuin on pohjakangaskin. Myös koristelulangan paksuus on yleensä sama kuin kankaan lankojen tai sitä ohuempi. Käytä tylppää langan paksuuteen sopivaa neulaa. Aloita työ tarkistamalla kankaan pingotus. Se on saattanut hieman löystyä purkamisvaiheessa ja kaipaa nyt kiristämistä.

Pykäreuna-liina

Malli ja toteutus: Hilja Rantanen

Koko: 35 x 88 cm

Materiaalit: vntonta pellavakangasta, jonka tiheys on 7 l/cm. Ompelulankana voit käyttää kerrattua vntonta aivinalankaa.

Itse tuon sanoiksi Virkki III

Virkki-säätiön vuosikirja

Karjalan kannaksen tapa- ja käsi-työperinteen katselmus.

Luetteloidessani Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjastoon saapunutta uutuuskirjallisuutta sattui käteeni myös yllämainittu teos. Se on Tyyne-Kerttu Virkki-säätiön vuosijulkaisu ja samalla juhla- ja muistikirja, koska Säätiö on 10 vuotta pysynyt käsityöneuvos Virkin taitavassa ohjauksessa. Omin Käsien-lehti on ehtinyt toimia 30 vuotta (1940—1970) sekä Vokki Oy peräti 40 vuotta ennenkuin Virkki-Käsityö museo syntyi Merikannontie 3:n kellarikerrokseen. Onpa siinä elämäkkaari — työtä ja taitoa, aikaa ja vaivaakin kerätessä ja säilyttäessä käsityöperinnettä jälkipolvien nähtäväksi ja ihailtavaksi. Teos on suunniteltu 2-osaiseksi: alussa on keskitytty Karjalan Kannaksen käsityöperinteeseen, jälkipuoliskolla kerrotaan etupäässä Kannaksen tapaperinteestä. Kirjoittajina on joukko asiantuntijoita näiltä aloilta.

Antti Henttonen selvittää ensin karjalaisuuden elinvoimaa kautta aikojen unohtamatta rajan taakse jäänyttä maisemaa, maan ja veden antimia sekä kansanrunojen kansainvälistä perintöä. Hän kertoo myös Sakkolan Petäjärven lahjoitusmaan emäntäkoulusta ja sen laajasta toiminnasta ei yksin ruokatalouden ja puutarhanhoidon vaan myös käsityötaidon merkeissä. Toini-Inkeri Kaukonen, jos kuka, tuntee vanhat kudotut itäsuomalaiset vaipat ja kansanomaisten käyttötekstiilien mallit ja ominaisuudet laajalti yli Suomen rajojen verraten näitä Viron, Skandinavian ja Pohjois-Saksan löydöksiin. Myös poppana eli nukeri on päässyt esiin Pirkko Pajusen käsitellessä tätä ”muotikudonnaista” lähinnä Pirkkanmaan näkökulmasta. Siitä ilmenee miten moniin tarkoituksiin eri materiaaleista tehdyt poppanat nykypäivänkin sopivat käytettäväksi.

”Karjalan raanusta” — pujotuspeitosta — kuvatakista saa tarkan tiedon Sirkka Sihvon artikkelista. Kuviointi ja pujotustapa on eri seuduille tyypillistä samoin värien käyttö.

Eeva-Liisa Uosukainen on paneutunut huntujen ja sykeröiden moninasiin muotoihin. Hän tietää sidonnan ja taittelun yksityiskohdat, milloin niitä käytettiin ja kuka sai käyttää huntua, kuka sykeröä. Valokuvat paljastavat lukijalle osaltaan sidonnan yksityiskohdat. Mitä olivat Karjalan nytyngit ennen ja nyt — eräänlaista nyplättyä pitsiä, siitä kertoo Inga Pentikäinen. Työ näyttää monimutkaisen vaikealta, mutta tulos on kaunista, jopa niin että sopii morsiamen pään peitoksi kun hänet vietiin miehelään. Perinne elää yhä Rauman puolessa.

Jälkipuoliskolla pääsee tapakulttuuri vallalle. Lea Sapo kuvailee ”vanhaa joulua” Sakkolassa. Hän on löytänyt pohjaksi sangen kiintoisan ja monipuolisen kuvauksen tästä Kansanrunousarkiston muistiinpanoista. Siitä kehittyi suuri juhla Tuomaanpäivästä alkaen ja valmisteluista jo sitä ennen. Emännät puuhasivat ruokien (piirakat, kakkarat, leivät, kinkut jne.) parissa, isännät

oluen ja taarin valmistuksessa — joulusaunaa ja kirkonmenoja unohtamatta, sitten vielä Tahvananajot ja erilaiset leikit. Pyhät loppuivat ja edessä on härkäviikot, tulossa laskiainen, josta kertoo Pirkko Sallinen-Gimpt Karjalan katolisen perinteen näkökulmasta, maaseudun ja kaupunkilaisten laskiaisien vieton erilaisuudesta ja siirtokarjalaisten laskiastavoista. Ei ole keväinen virpomistapakkaan jäänyt huomiotta siitä pitää Lea Sapo jälleen huolen kirjoittamalla virpomisesta kansanuskon ja kristillisessä perinteessä. Taas on arkistolähteet viime vuosisadalta kaivettu esiin ja sieltä löytyy tapakuvauksia, jolloin taikausko ja pahan karkoittaminen oli virpomisen pääsyy. Suku oli vahva kokonaisuus, joka varjeli jäsenensä, myös vainajansa ja karjansa, kaikelta pahalta. Artikkelin loppuun oli liitetty koko joukko loitsuja ja lukuja eri puolilta Karjalaa. Vielä nykyisinkin lapset käyvät virpomassa vaikkakin leikkimielellä.

Sitten Lea Sapo kirjoittaa myös ”römpämarckinoista”. Tämä perinne lienee jo unohtunut nuoremmalta polvelta, siksi on hyvä, että hekin voivat näin päästä asiasta perille. Tämä on syksyyn liittyvä tapa

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on nyt saatavana, samoin on vielä runsas varasto kirjaa: Sakkolan kylät tuvasta tuopaan. Kirjoja on saatavana: Lempäälän-Viialan Osuuspankki, Lempäälä ja Kulju (Esko Kallonen), Eero Kurikka, Huhtamo puh. 932/645 06, Uuno Pulakka, Ruovesi puh. 934/760 21, Anneli Kuisma, Eino Koiranen ja Esteri Lopenen, Lempäälä.

Postitilaukset: Elli Pulakka, Lempäälä puh. 931/751 241. Ainoastaan Elli Pulakka lähettää postilähetyksinä.

Hinnat: Sakkolan historiaa II 70,—, Sakkolan kylät tuvasta tuopaan 110,—. Postilähetyksistä lisäksi lähetyskulut. Myyntipisteitä järjestetään lisää ja niistä ilmoitetaan Suvannon Seudussa.

NYT ON TILAISUUS HANKKIA EDULLISESTI LAHJAKIRJOJA!

Koulupoikana Karholassa

osana palkollisten vapaaviikkoa ja pestuumarkkinoita. Mitä sitten ovat köyri, kissaviikko ja jakoaika käymös ilmi tästä artikkelista.

Hyvän kuvauksen kihupyhien vietosta aina niiden hurjaa mainetta myöten antaa Pirkko Raitasalo. Silloin on paljon väkeä liikkeellä, etenkin nuorisoa. Ja jälleen tarttuu kynään Lea Sapo kertomalla tällä kertaa rotinajuhlista selvittellen perinteen synnyn uskomuksellisia taustoja. Siihen kuului monia normeja ja ruokatabuja, jotka ovat erilaisia luterilaisilla ja kreikanuskaisilla. Tavallisesti vieraita olivat sukulaiset, jotka saapuivat hevosella viikonvaihteessa, yöpyivät ja saivat valtavan kestituksen — syötiin ja juotiin. Entä kinkerit — lukutaidon näyte — kylälukuset — tästä tietää paljon Pirkko Sallinen-Gimpt. Kohteena ovat Karjalan Kannaksen kylät, joissa kylänvanhin joutui tunnollisesti selostamaan papille ensin kuulumiset niin hyvät kuin pahat, jonka jälkeen vasta alkaa lukuset. Hyvä suoritus palkittiin kahvilalla, pappi sai ruokaakin. Lopuksi Riitta Uosukainen kertoi mitä on olla karjalainen, syntyä karjalaiseksi, elää kohtalonvuodet ja säilyttää karjalaisuus, kyetä elämään onnellisena ja menestyä sekä juurtua uuteen maanperään, viedä karjalaisuutta eteenpäin vaikka heimo elää hajallaan ympäri maata — mutta Karjalasta yhä kaikki — samaa Suomen kansaa.

Tämä kaikki on saatu mahtumaan yksien kansien väliin, näin paljon elämänviisautta. Toivon, etteivät sanat vielä tähän loppuisi, vaan ensi vuonna syntyisi uusi vuosikirja jatkoksi sarjaan. Varmasti Tyyne-Kerttu Iki-Virkillä on vielä ”varastossa” monia mielenkiintoisia aiheita, jotka vain odottavat päivänvaloa, ovat opiksi ja hyödyksi sekä huviksi nykyisille ja tuleville lukijapolville.

Kaija Virtanen

Julkaisu tilattavissa: Tyyne-Kerttu Virkki-säätiö. Merikannontie 3, 00250 HELSINKI. Hinta 150 mk.

Kun isä ja äiti olivat tulleet sen tosiasian eteen, että Poikamäen nuorimmainen poika aloittaa koulun käynnin tulevan vuoden syksyllä, niin on parempi muuttaa asumaan lähemmäksi koulua, kuin kuljettaa koululaiset Poikamäeltä koululle. Ala- ja yläkouluissa ei opetus tapahtunut samoja tuntimääriä noudattaen, joten vaikeuksia olisi ollut. Sattui, että Pihlajamäen pieni tila oli kaupan ja sinne me muutettiin. Ennen muuttoa piti rakentaa karjara-

mässä. Rakennushan oli aumakattoinen ja leikkauksineen varsin näyttävä, osittain huonokuntoisenakin. Se oli myös vuosisadan alun tarpeita ajatellen käytännöllinen kolmine sisäänkäynteineen. Pihlajarivistön ja rakennuksen välissä oli iso piha-aukeama nurmikkokenttineen. Keskellä pihaa oli melko korkea puinen lipputanko. Menneiltä ajoilta oli merkkejä pyöreästä tienpohjasta, jota ilmeisesti oli käytetty vieraitten ”purkaus- ja lastauspaikan” saamiseksi aivan

Juho Pitkäsen koko ”pesue” v. 1931.

kennus lehmille, sialle ja hevoselle. Kaivokin oli puhdistuksen ja kunnostuksen tarpeessa ym. ym. Muuton viivästyminen ei yhtään surettanut, sillä kesäisinhan Poikamäellä oli hyvä olla.

Pihlajamäki oli Karholan kylän alkupäässä. Nimensä tilus lienee saanut valtavan isoista ja tuuheista pihlajista, joita oli istutettu suojaamaan rakennusta maantien pölyltä, vai liekö olleet vain koristeellisuutta lisää-

pääoven eteen. Hevoset ja kiessit vietiin sitten talonväen käytössä olevalle pihalle, jossa hevoset pitemmän vierailun ajaksi riisuttiin valjaista, syötettiin, juotettiin ja laitettiin loimi selkään. Kolmas ovi oli puutarhan puolelle. En kyllä muista, että sitä olisi koskaan meidän aikana käytetty. Puutarhasta, joka oli rakennuksen länsipuolella, suurimman alan veivät 18 omenapuuta. Puut olivat tosin vanhoja, omenat pieniä, mut-

ta hyvän makuisia. Kukkapenkit ja juurikasviljelmä olivat myös siellä. Myöhemmin, kun kerhotoiminta toi uusia lajikkeita eli vihanneksia, oli niille löydettävä suurempi viljelysala. Käytöstä poistettu sikolatti sopi siihen erinomaisesti ja arvaatte, että sato oli tosi mahtava. Tomaattia, papua, salaattia ym. riitti.

Ajan hampaasta kertokoon tapausta aitiapäivän aamusta. Oli ostettu uusi Suomen lippu päivän kunniaksi, mutta arvokkaassa nostotilaisuudessa katkesi naru.

Ennustelijat alkoivat selitellä, että mitä kaikkea pahaa siitä seuraakaan, mut'ei isä siitä häkeltynyt, vaan kävi hakemassa uuden narun ja minä sain tehtäväksi kiivetä targon huippuun pujottamaan narunpään rissan läpi. onneksi tanko vielä kesti vähäisen painoni.

Poikamäen pienessä saunassa syntyneenä ja Poikamäellä elämisen alkeet oppineena, kasvoivat juureni niin lujasti maaperän hedelmälliseen multaan, etteivät ne sieltä kokonaan irtoa milloinkaan. Kaikki oli siellä tuttua ja turvallista. Ihmiset, kotieläimet, koti ja ympäristö, jopa kyykäärmeetkin, joita piti varoa päälle astumasta. Eipä liene pidettävä "hupsuna" sitäkään, että Luprikkalaan kulki "oikotie" hautausmaan kautta, ja jos sattui olemaan polkupyörä, niin jopa Poikamäen tienhaaran kautta. Kaupassa käynnit juoksin Patamäen kautta. Minä käytn Patamäestä nimeä Katajamäki, siellä kun oli paljon hyvälle tuoksuvia katajia.

Varsinaisesta kansakouluajasta ei mieleeni ole jäänyt montakaan mainittavaa tapahtumaa. Se, etten osannut kotiutua Karholaan, sen laajoi-

Poikamäen päärakennus.

hin peltoaukeamiin ja outoihin ihmisiin, näkyi koulussakin. Sillä siihen aikaan oman kylän pojilla oli kunnia-asiana olla vahvempia kuin toisten kylien pojat. Asiaa ei voinut muuten todistaa oikeaksi, kuin voimain koetuksella. Vaikka olin ollut jo yhden lukuvuoden Karholasta koulussa, ei minua kelpuutettu minikään kylän joukkueeseen. Löytyi kuitenkin eräs tehtävä johon puolueettomana sovin. Minusta tehtiin erotuomari siihen käsiryssy- ja patukkaotteluun, johon oli huolella valmistauduttu. Säännötkin minulle oli opetettu, mutta kun erotuomarina yritin niitä noudattaa, niin eihän siitä tappelusta mitään tullut. Osapuolet sopivat uuden ottelupäivän kertomatta sitä kuitenkaan tuomarille. Mutta ei minun tietooni tullut yhtään tarinaa kylien välisistä paremmuusmittelöistä tapahtuman jälkeen. Lie-

kö laskettava erotuomarin virheeksi?

Koulukurista ja opetuksesta vastasivat kiitettävällä tavalla kaksi opettajaa. Matti Valkonen karttakeppeineen sai oppilaat ainakin näennäisesti opinhaluiksi ja tarkkaavaisiksi. Se keppi tosin kolahti vain opettajan oman pöydän reunaan, mutta pelotti joka tapauksessa. Hänellä oli usein sijaisia, joitten kanssa viihtyi paljon paremmin ja vapautuneemmin. Valkonen opetti minua kaksi vuotta.

Kaksi vuotta oli opettajanamme myös Selma Kankkunen. Tehtävien jaossa lienee sovittu siitä, että hänen tulee opetusvastuun lisäksi huolehtia myös mm. joul- ja keväthuhlien järjestelyistä, niissä esitettävien laulujen, runojen ja näytelmien ym. esityskuntoon valmistamisesta ja ohjauksesta.

Yhtä opettajan korokkeelta putoamista lukuun ottamatta selvisin melkein tyydyttävästi aina päästötodistus-kevääseen asti. Viimeisen lukuvuoden istuin Salakan Jennyn kanssa vierekkäin kahdenistuttavassa pulpetissa. Muutakin yhteistä meillä oli, meitä laulatettiin yhdessä. Nyt erikoisesti, sillä olimme harjoitelleet keväthuhlaan kaksiaänisen laulun. Meidän piti tämän tästä harjoitella, jopa välitunneillakin, ja hyvin se alkoi mennäkin. Mutta viimeisissä harjoituksissa, koko luokan kuunnellessa, en muutaman nuotin jälkeen pysynyt käänsä omassa sävelessä, vaan yhdyin Jennyn kirkkaaseen ääneen. Vaikka uusittiin ja uusittiin, ei se mennyt minulta oikein.

— Minun unelmani sortuivat sinun takiasi, sanoi opettaja murheelisenä. Hän oli uskonut meidän totuneen toisiimme samassa pulpetissa istuvina niin, ettei tammöistä voisi tapahtua. Laulu poistettiin ohjelmistosta ja laulunumeroni putosi yhdeksiköksi.

Päästötodistus kainalossa lauloim kotimatalla hyvin hartaasti: — Jo joutui armas aika ja suvi suloinen... kuulijoitten mielestä aivan nuotin vierestä.

Pentti Veikko

TOIMITUKSEN
UOLI

Sakkola-Seuran jäsenkirje no 2/1988

Hyvät seuramme jäsenet.

Kevät on pitkällä, joten on aika kertoa kuluvan vuoden toiminnasta.

Johtokunnassa tapahtui pieniä muutoksia vuosikokouksessa. Ketään ei heitetty ulos, vaan erovuorossa ollut Eino Systä ilmoitti itse, että haluaa nyt toimia tavallisena jäsenenä. Einolle parhaat kiitokset uskollisesta työstä seuran hyväksi! Eino Systän tilalle tuli pitkään varajäsenenä ollut Meeri Häkkinen. Kari Lius ei halunnut myöskään tulla valituksi

Huomatkaa, että Sakkola-juhlan paikkakunta on muuttunut Tampereelle. Päiväjuhlan järjestää Suvanto-säätiö. Viime numerossa yllytimme lähtemään Lempäälään, mutta tieto oli ennen aikainen, sillä Lempäälä ei meitä huolinutkaan. Jostakin syystä "löivät sarvet seinään".

Tämä tapahtuma on historiallinen siinä suhteessa, että voi kaksikertaa peräkkäinen samassa kaupungissa sanoa: "Kun taasen silmäs näin". Juhlapaikka on Kauppaoppilaitos Jäähallin lähellä, sama paikka missä viime kesänä vietettiin muistojen iltaa. Toivottavasti saamme lisää tietoja seuraavaan numeroon hyvissä ajoin!!

Oma mielenkiintonsa on juhlien järjestämisessä samalla paikkakunnalla useammin peräkkäin. Onko tämä jatkossa sopiva tapa, sen näyttää

tulevaisuus.

Suvanto-säätiön velvollisuus on järjestää pitäjäjuhlat, vaikka pikku-paikkakunnat jo vieroksuvatkin juhlista koituvaa työn määrää. Jos vanha väki väsy, niin nuorta voimaa esiin. Että Karjalaisuus elää, siitä on hyvä osoitus Rautulaisten lehden no 2:n sivukoon kasvaminen Suvannon Seudun kokoiseksi, mutta sivujen luku kun "patvi" vallan 40 sivuun! Onnittelut uskaltamisesta! Olkoon karjalaisuuteen usko ja luottamus lujaa vastakin!

Meillekin on lähetetty nyt runsaasti kirjoituksia. Emme uskalla paljon sivuja lisätä, mutta ei ole pelkoa "holjahtamisestakaan"... Toistaiseksi! Josta kiitos kirjoittajille! Seuraavan numeron kirjoitukset ja valokuvat ennen juhannusta toimitukseen!

johtokuntaan varajäseneksi. Kari on ollut "nuorimmaisena" monenlaisissa tehtävissä korvaamaton apu!

Anja Hepokorpi ja Vilho Kaikkonen ovat uusia varajäseniä.

Sauna- ja tarinailta 5. 7. klo 17 Jollaksella karjalaisten kesäkodilla. Uimapuvut ja makkarat ym. mukaan. Kahviosta saa kahvia, juomia, kotitekoisia leivonnaisia ym. Kesäkodilla voi poiketa muulloinkin, siellä on myös majoitustiloja, joita voi tie-

dustella puh. 6980578. Jos joku tarvitsee ajo-ohjeita, kyytiä tai tietoa kulkuvälineistä, soittakoon puheentoimittajalle.

Eila Aro

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

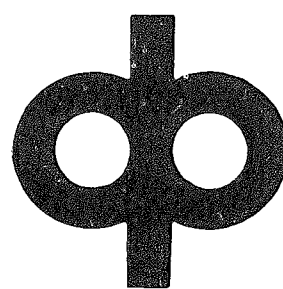
Pienkonekorjaamo

NUORA-MOTOR

Härmälänkatu 15, TAMPERE

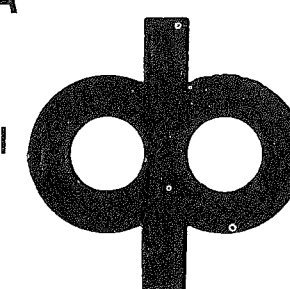
Puhelin 931-654 411

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
— PERINTEISIIN NOJAUTUEN —
LEMPÄÄLÄSSÄ JA VIIALASSA
PAIKKAKUNNAN JA JÄSENTEN PARHAAKSI

Lempäälän-Viialan
Osuuspankki

Sakkolan urheiluperinteitä vaalittiin Tampereella

Sarjojensa parhaat Minja Karonen sekä Eeva Koiranen valmiit lähtöön.

Sakkolan kk:n Nuorisoseura, sekä V- ja U-seura Jäntevän yleiset hiihtokilpailut pidettiin Karosen Urheilukeskuksessa Ruskon alueella.

Kilpailuun osallistui runsas joukko liikunnanharrastajia sekä mäenlaskijoita.

Palkintojärjestys seuraava:

Tytöt: 2 v I Minja Karonen. 5 v Annamari Tulonen, Marisa Uotila. 8 v Kati Kanervisto, Liisa Tulonen. 10 v Mira Uotila, Sanna Karonen. 15 v Katja Karonen.

Pojat: 12 v Tomi Karonen, Jiri Uotila. 18 v Pekka Tähtinen.

Naiset: Toini Karonen, Kaija Tulonen, Maire Kanervisto, Merja Kanervisto, Vuokko Karonen, Eila Junno.

Miehet: Martti M Karonen, Pentti Raudasoja, Heikki Koivunen, Pentti Karonen, Kalervo Jääskeläinen, Taisto Jääskeläinen, Leevi Kanervisto.

Ikänaiset: Eeva Koiranen.

Ikämiehet: Risto Jääskeläinen, Kaarlo Björqvist.

Mäenlaskussa laski pitemmälle: Martti Karonen, Pekka Tähtinen, Pentti Karonen.

Yli-ikämiehet: Toivo Koiranen.

Vanhan kellon tarinaa

Niin, tai onko se nyt vanha...? Itsenihän tässä sitten kerron vanhaksi... Kellosta minä kerron, joka on päivälleen yhtä vanha kuin minä itsekin. Isäni osti sen kellon Käkisalimesta 4. 5. 1929, luultavasti Sakkolasta muuttaneesta Pettisen liikkeestä. Osti kai kellon siksi, koska hänelle ja Helena-vaimolleen syntyi poika tuona päivänä. Tästä kellon tarina oikein vasta alkaakin, ei niinkään minun tarinani...

Pitemmittä puheitta me kaikki tiedämme, että v 1939 syttyi talvisota ja tuli niin kiire lähtö, ettei kello tullut mukaan. Kello jäi kotini seinälle rakuttamaan. (Tietysti jäi paljon muutakin omaisuutta.)

Mutta annas olla! Kotiini majoit-

tui sotilaita meidän jälkeemme ja joukossa oli Viljo Kosola-niminen mies Ylihärmästä ja otti kauniin kellon mukaansa korsuun, missä se hänen kertomansa mukaan näytti oikeaa aikaa kylmänä talvena. Eikä Viljo jättänyt tätä kelloa heitteille, vaan kuljetti sen lomareissullaan kotiinsa Ylihärmään.

Talvisota päättyi ja välirauhan jälkeen mekin mentiin takaisin vallattuun kotiimme Sakkolan Vilakkaalaan. Ja kuinka ollakaan, niin isälleni tuli kirje Viljo Kosolalta Ylihärmästä: — Olen pitänyt hyvää huolta seinäkellostanne ja nyt haluaisin palauttaa sen teille. Jos myönnätte olevanne kellon oikea omistaja!

Se oli jatkosodan aikainen ilouu-

Virkki-Käsityö museo — 10 vuotta

Virkki-Käsityö museo on perustettu 1977. Museon kokoelmat omistaa Tyyne-Kerttu Virkki-Säätiö. Säätiön tarkoituksena on suomalaiskansallisen, lähinnä karjalaisen käsi-, koti- ja taideteollisuuden sekä siihen liittyvän perinne-, tapa- ja muotokulttuurin vaaliminen ja edistäminen. Tehtävänsä säätiö toteuttaa järjestämällä perinne- ja kulttuuritapahtumia sekä näyttelyjä hoitamalla ja kartuttamalla Virkki-Käsityö museota ja käsityöalaan liittyvää kirjallisuutta. Tilaisuuksien tuloilla tuetaan museotoimintaa.

Käsityö museon kokoelmat edustavat eri maitten kansankäsityötä. Esi-neistö koostuu suomalaisen käsityön lisäksi käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkin monilta ulkomaanmatkoilta kolmenkymmenen vuoden aikana hankkimasta aineistosta hänen päätoimittaessaan suomalaiseen käsityöhön ja kodin sisustamiseen liittyvää Omin Käsien-lehteä vuosina 1944—1970. Museon esineistö, jota on luetteloitu noin 1400, on mm. Aunuksesta, Eestistä, Meksikosta ja

Kyprokselta. Museoon liittyy arvokas kirjasto, joka käsittää erityisesti suomalaista ja eestiläistä käsityö- ja taidedekirjallisuutta sekä Karjala-aiheisia teoksia.

Juhlavuoden tapahtumista mainitakoon erikoisnäyttelyt: Maila Salosen veistoksia, Saini Salosen painettuja kankaita (15. 5. — 15. 6.) sekä

lokakuussa Vokki 40 takautuva näyttely, Tyyne-Kerttu Virkin suunnittelemissa töitä (1940—1987) ja historiallinen pukuesittely (5. 10.). Juhlavuoden näyttelyissä pyritään esittämään karjalaisen käsityön erityispiirteitä.

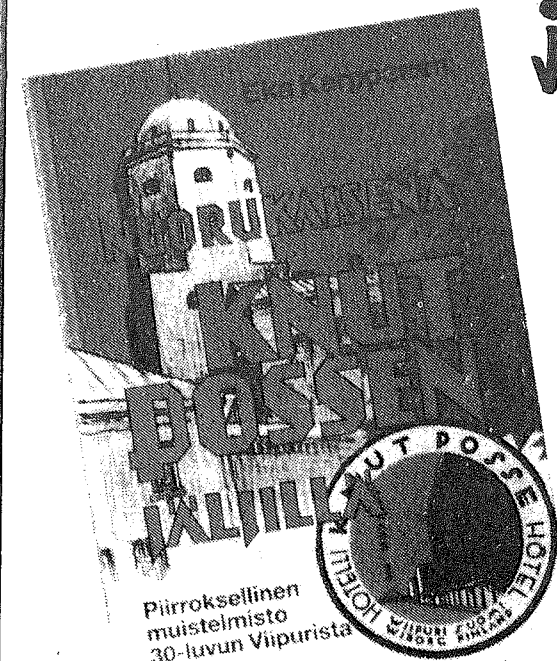
Virkki-Käsityö museon tukemiseksi järjestetään kosnertti Tyyne Kerttu Virkin juhlapäivänä 5. 6. 87 klo 12, Vokki-Virkin tiloissa, Merikannontie 3.

Virkki-Käsityö museon tuki KOP Keski-Töölö kt 10250-25808-0.

Tyyne-Kerttu Virkki

Eka Karppanen

**Nuorukaishana
KNUT POSSEN
jäljillä**

Visuaalinen
viipurilais-
muistelmisto
— juuret
Suvannon
Sakkolassa

OVH.

75,-

Käteismyynnissä Tampereen seudulla
Osuuspankki, Kulju (Esko Kallonen)

Tilaten **Karjalan Kirjapaino Oy**

Oksasenkatu 8, PL 4
53101 LAPPEENRANTA, puh. 953-11700

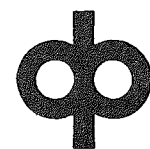
tinen koko perheelle.

Aikaa tästä kaikesta on kulunut kohta 50 vuotta. Ja siksi kirjoitankin, kun nyt olen etsinyt kelloni esiin ja käytin sen oikein kellosepällä kunnostuksessa ja nyt se taas raksuttaa jälleen aikaa kamarini seinällä Nokialla.

Tämän kellon sisällä on Viljo Kosolan kirjoitus:

Minä otin tämän kellon mukaani kun lähdimme Sakkolasta 13. 3. 1940. Matti Kosola, Härmä Peräaho. Terveisin!

Arvo Meskanen
Karpalokuja 10
37130 NOKIA 3

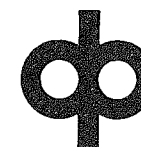
**TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat
voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI
RAASKAN SÄHKÖLIKE
A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — Puh. 931-739541

**VESILAHDEN
OSUUSPANKKI**

joustavaa
pankkipalvelua

Tampereen Aluesäästöpankki
auttaa — neuvo — palvelee

**LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ**
OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 751886 (verstaaseen)
Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.

**SUVANNON
SEUTU**

Suvannon ympäristön kotiseutu-
lehti, ilmestyy 1988 8 kertaa
vuodessa.

Tilaushinta 50 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk paista cm

Toimituksen ja konttorin osoite
37370 NARVA. Puhelin
(931) 734 843.

Postisiirtotili TA 430763-1

Pankki Vesilahden Osuuspankki
37370 NARVA. Käyttötilin numero
551 105-42772.

Vastaava toimittaja
Viljo Purontaa.

Toimituskunta Helmi Uosukainen,
Uuno Pulakka, Eero Koppanen ja
Väinö Kekki.